

Kentalis College Oss inclusief onderwijs

Sinds 2015 volgen leerlingen van het Kentalis Compas College (vso, cluster 2) praktijkonderwijs en vmbo in een reguliere school: Het Hooghuis in Oss. De samenwerking is gebaseerd op een gezamenlijke gedeelde visie op inclusief onderwijs. De twee scholen en de gemeente hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

PARTNERS

- Kentalis College Oss, vso cluster 2
- Het Hooghuis locatie De Singel, Pro-onderwijs
- Het Hooghuis locatie Zuidwest, VMBO onderwijs

AANLEIDING

Afname van het aantal vso-leerlingen, de vernieuwing van het vmbo-curriculum en de invoering van de Wet passend onderwijs waren voor het Kentalis Compas College aanleidingen voor de uitvoering van een SWOT-analyse. Op basis van de uitkomst is besloten om intensief te gaan samenwerken met een reguliere partner die dezelfde visie heeft op inclusief onderwijs: Het Hooghuis. Na een succesvolle pilot, volgen alle vmbo- en praktijkonderwijsleerlingen van Kentalis sinds 2015 onderwijs binnen de muren van de reguliere school.

DOELEN EN AMBITIES

- Door gebruik te maken van het brede aanbod in het reguliere onderwijs, hebben de vso-leerlingen meer kansen om uit te stromen naar een passende werkplek of vervolgonderwijs.
- Dat vso-leerlingen zich kunnen spiegelen aan een bredere 'copinggroep' heeft een positieve invloed op hun gedrag, de socialemotionele ontwikkeling en hun weerbaarheid.
- Inclusiviteit: leerlingen – zowel vso als regulier – beter toerusten voor de participatiemaatschappij.
- De scholen profiteren van elkaars expertise en van elkaars aanbod en leren van elkaar.
- De speciale school is beter in beeld is en makkelijker te vinden door andere scholen van het samenwerkingsverband passend onderwijs.

DE PRAKTIJK

- Er is een gezamenlijke visie geformuleerd.
- Het aanbod van de scholen en de lessentabellen worden afgestemd.
- Er zijn binnen de scholen ruimtes ingericht voor de separate lessen voor de vso-leerlingen.
- Er is een gedeeld curriculum ingericht.
- De vso jaarkalender wordt afgestemd op regulier onderwijs en er worden gezamenlijke studiedagen gehouden.
- Personeel van de verschillende scholen wordt geïntegreerd (cultuuraanpak).
- Wekelijks bespreken de directies en de intern

begeleiders van de scholen de voortgang en de knelpunten.

UITDAGINGEN

- Naast vele praktische regelzaken, moest er als gevolg van de samenwerking/verhuizing een nieuw brinnummer worden geregeld. Dit is een vrij gecompliceerde procedure waar zowel de overheid als de andere cluster 2-instellingen zeggenschap over hebben.
- Aandachtspunt was de afstemming op het reguliere curriculum, zodanig dat het cluster 2-specifieke deel niet ondergesneeuwd raakt. Dit is goed opgelost.
- Verschillen in de cao van vo en van po (vso valt onder po): de mensen die onder de cao po vallen verdienen minder, moeten meer uren voor de klas staan en hebben een zwaardere administratieve last.
- Er zijn wettelijke beperkingen om inclusiviteit op maat te realiseren. Zo is er een maximum aantal lesuren dat in symbiose mag worden vormgegeven.

OPBRENGSTEN

- Een breed aanbod van beroepsmogelijkheden.
- Een professionele cultuur.
- Vso-leerlingen leren van reguliere leerlingen.
- Er is cluster-2 deskundigheid aanwezig binnen de reguliere school.
- Steeds minder leerlingen maken gebruik van de intensieve voorziening. Een fantastisch resultaat mét een keerzijde: druk op de begroting.

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

Graag zouden wij een proef starten waarin het vso als aparte vorm wordt opgeheven en alle ondersteuning wordt geboden in de reguliere klassen, zodat er (vrijwel) geen aparte vso-lessen meer worden gegeven.

MEER INFORMATIE

www.kentalis.nl/onze-scholen/kentalis-compas-college-oss

Erik Scraven

e.scraven@kentalis.nl

06-12384175

SamenWerkTraject Zwolle

Sinds 2018 werken praktijkonderwijs, entreeonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs in Zwolle intensief samen met Tiem (voorheen sociale werkvoorziening gemeente Zwolle) om de kansen op de arbeidsmarkt van de leerlingen/studenten van deze scholen te vergroten. Door de samenwerking van zeven Zwolse scholen en Tiem krijgen jongeren meer zicht op hun arbeidsmogelijkheden en stromen zij zo mogelijk direct door naar een passende stage of (beschut) werk. De samenwerking is tot stand gekomen vanaf de werkvloer en de uitvoerders zijn eigenaar van het project. Op directieniveau en bestuursniveau is er volledig commitment.

PARTNERS

- Thorbecke Scholengemeenschap, praktijkonderwijs
- Talentstad, praktijkonderwijs
- Mbo Deltion College, Entree
- Mbo Landstede, Entree
- De Ambelt, vso cluster 4
- De Twijn, vso cluster 3
- Greijdanus College, praktijkroute - vmbo
- Tiem (voorheen sociale werkvoorziening gemeente Zwolle)

AANLEIDING

In de transformatieagenda '(Arbeids-)participatie en bijstand' van de gemeente Zwolle staat dat er in 2020 zoveel mogelijk Zwollenaren in een zo regulier mogelijke omgeving werken: een inclusieve arbeidsmarkt. Jongeren in vso/entree/pro worden expliciet genoemd. Deze groepen hebben hierbij een extra steuntje in de rug nodig. Het wegvallen van de Wajong, Wsw en dagbesteding vanuit de AWBZ, was aanleiding voor de genoemde partners om intensief samen te gaan werken met het doel deze jongeren een betere en eerlijke kans op de arbeidsmarkt te geven.

DOELEN EN AMBITIES

- Kansen van kwetsbare jongeren vergroten om door te stromen naar betaalde arbeid of beschut werk.
- Uitgebreider talentonderzoek doen bij leerlingen die niet weten wat zij willen.
- Stageplakken genereren voor Entreestudenten die (nog) niet in staat zijn om stage te lopen in het bedrijfsleven.
- Leerlingen ervoor toerusten (vaardigheden aanleren) om individueel extern stage te kunnen lopen.
- Leerlingen de vereiste werknemersvaardigheden bijbrengen.

DE PRAKTIJK

Leerlingen lopen stage bij Tiem en krijgen hierdoor zicht op hun arbeidsmogelijkheden. Zo mogelijk stromen zij direct door naar stage of (beschut) werk. Het gaat om leerlingen met complexe ondersteuningsbehoeften, die daardoor doorgaans niet aan de slag kunnen bij een regulier stagebedrijf. Daarnaast missen zij ervaring en werknemersvaardigheden en hebben zij vaak geen realistisch beeld van de arbeidsmarkt. De stage en begeleiding bij Tiem is erop gericht dat de jongeren daarin meer inzicht krijgen, de benodigde vaardigheden ontwikkelen en doorstromen naar stage of (beschut) werk.

De accountmanagers en consultants van Tiem werken samen met de vertegenwoordigende docent uit het onderwijs en met de stagedocenten. De onderwijskundige en begeleidende kennis en expertise uit het onderwijs komt samen met de expertise en kennis over de arbeidsmarkt van Tiem. Dat is de kracht van het SamenWerkTraject. Tiem stelt werkruimte, kantoor en werkbegeleiders ter beschikking.

UITDAGINGEN

Er is overeenstemming vereist over de formatieve investering. Daarnaast zijn subsidieaanvragen en de administratieve belasting aandachtspunten.

OPBRENGSTEN

- Directe plaatsing in beschut werk.
- Directe plaatsing in betaald werk.
- Doorplaatsing naar een reguliere stageplaats.
- Opbouw van schoolgang (bij thuiszitters).

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

Omdat er als gevolg van de invoering van passend onderwijs ook in het vmbo steeds meer kwetsbare jongeren extra begeleiding nodig hebben, willen we de aanpak mogelijk uitbreiden naar het vmbo. Daarnaast streven we een intensievere samenwerking met het UWV na, omdat het UWV verantwoordelijk is voor de uitvoering van de beoordeling van het arbeidsvermogen (ABA). Eerder betrokken zijn betekent vaak een betere beoordeling.

MEER INFORMATIE

www.iekclichtenvoorde.nl

Wouter Bos
Trajectbegeleider Openbaar Onderwijs
Zwolle en regio

w.bos@ooz.nl
06-41460400

Symbiosevoorziening Teylingen College KTS

Sinds 2013 zijn er op het Teylingen College symbioseklassen ingericht. Vso-leerlingen (cluster 4) volgen in een vaste groep van maximaal 12 leerlingen, op een vaste plek in het gebouw de avo vakken, en volgen praktijkvakken in de reguliere setting, waarbij ze coaching en extra begeleiding krijgen. De symbioseleerlingen, inmiddels 54 leerlingen verdeeld over vijf klassen zijn ingeschreven bij het Teylingen College KTS.

PARTNERS

- Teylingen College KTS, Voorhout (Iwoo, vmbo)
- Leo Kannerschool, Oegstgeest (vmbo, vso cluster 4)
- PC Hooft College, Leiderdorp (vmbo vso cluster 4)
- Auris College, Leiden (vmbo vso cluster 2)
- Gemeenten HLT regio duin- en bollenstreek (jeugdhulp)

De partners hebben samenwerkingsafspraken vastgelegd in een convenant.

AANLEIDING

Met de invoering van de Wet Kwaliteit VSO werden vso-scholen gestimuleerd om meer onderwijsprogramma's vorm te geven in

samenwerking met het reguliere vmbo (basis en kader). Daarnaast had de vo-school te maken met een groep bovenbouwleerlingen die structureel extra ondersteuning nodig had.

DOELEN EN AMBITIES

- Leerlingen met een intensieve ondersteuningsbehoefte gaan naar een reguliere school en halen een regulier vmbo-diploma (basis of kader).
- Verbetering van de kwaliteit van de ondersteuning in het reguliere vmbo door de inzet van jeugdhulp.
- Schooluitval voorkomen.
- Expertise van vmbo (vakkennis praktijkvakken) en vso (begeleiding vso-leerlingen) beter benutten.
- Doorlopende leerlijnen realiseren.

DE PRAKTIJK

De symbioseleerlingen zijn ondergebracht in een aparte vleugel van het gebouw. Er is sprake van geïntegreerde jeugdhulp. Ter ondersteuning van deze groep leerlingen is er:

- vier dagen per week een orthopedagoog/coördinator aanwezig (gefinancierd uit de middelen Passend Onderwijs swv Duin & Bollenstreek),
- twee dagen per week extra jeugdhulp: een GZ-psycholoog (gefinancierd door de gemeente (HLT) Hillegom, Lisse en Teylingen).

De leerlingen volgen theorie/avo onderwijs in een vast lokaal, aan een vaste tafel en de boeken blijven op school. De mentor geeft minimaal 8 uur leerlingcoaching (vanuit onderwijs) en jeugdhulp is op afroep aanwezig. De leerlingen krijgen extra ondersteuning bij de praktijkvakken.

UITDAGINGEN

- Om te voorkomen dat de symbioseklassen 'een apart schooltje in de school' worden, is het belangrijk de hele school mee te nemen in de ontwikkelingen.
- Het is belangrijk om klein te beginnen en ervoor te zorgen dat de basis staat voordat je uitbreidt naar een bredere doelgroep.

OPBRENGSTEN

- Vso-leerlingen behalen een regulier vmbo-diploma.
- Deze leerlingen hebben de mogelijkheid thuisnabij onderwijs te volgen.
- Intensief overleg met de thuissituatie.
- Meer mogelijkheden voor maatwerk.
- Met name leerlingen met een internaliserende problematiek hebben veel baat bij de ondersteuningsstructuur van de symbiose.

TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

- Professionaliseren van de ondersteuning.
- Verkennen mogelijkheid symbiose mavo/havo/vwo.

MEER INFORMATIE

www.swvduinenbollenstreek.nl/symbiose

Dhr. H. Verbaas

h.verbaas@teylingen-college.nl
tel 0252 - 461 800
